

het panivat kaiken työn vaimo-parkojensa niskoille, jotka olivat juhtien kaltaiset. Nämät pingviinit eivät tunteneet sydämen tuskia eikä intohimojen kiihkoa. Heidän tapansa olivat viattomat. Sukurutsaus oli hyvin tavallinen,

mutta se ilmeni talonpoikaisen luonnollisena, ja jos nuori poika tänään oli ollut ystvyudessa iso-aitinsä kanssa, ei hän sitä huomenna ajatellut.”

(Jatk.).

Paul Singer

Viime tammikuun viimeisenä päivänä katkesi yhden kansainvälisen sosialidemokratian merkki-miehen elämänura. Hän, Paul Singer ei tosin ollut mikään erinomainen teoreetikko, ei kuulu kirjailija, eikä loistava puhuja, mutta hän oli sittenkin kyky joka oli suuresta merkityksestä Saksan sosialidemokratialle, kyky joka tuli tunnetuksi kautta sosialistisen mailman. Hänen poistumisensa jätti toistaiseksi miltei täyttymättömältä näyttävän aukon riveihin. Muutama sana siis hänen muistolleen; muutama rivi niistä ominaisuuksista, jotka hänet tekivät tunnetuksi.

Paul Singer syntyi Berlinissä 1844 juutalaisista vanhemmista. Kävi siellä reali- ja kauppakoulua. Jo 25 vuotisenä antautui hän liikemiesalalle perustaen veljensä kanssa v. 1869 toiminimellä: "Veljekset Singer", toimivan naisten kappaliikkeen, jota harjoitti vuoteen 1886. Singer oli siis aluksi sekä ammatiltaan että poliittiselta toiminnaltaan por-

vari, sillä liikkeen pidosta huolimatta otti hän innokkaasti osaa porvarilliskansanvaltaisen puolueen toimintaan. Mutta kun Singerille selveni, ettei radikaalisimmiltakaan porvareilta voi odottaa todellisen kansanvaltaisuuden sovelluttamista yhteiskuntaelämään, alkoi hän lähennellä sosialidemokraattista puoluetta. Saksan sosialistilain julkaisemisen jälestä liittyi hän v. 1879 useiden toisten porvarilliskansanvaltaisten kanssa sosialistipuolueeseen. Jo tätä ennen oli hän Bebelin kertomuksen mukaan ollut kymmenkunta vuotta sosialidemokraati, vaikka vaikea ja pitkäaikainen sairaus sekä liikeseikat estivät julkisen osanoton puolue-toimintaan. Raha-asioissa hän silti oli jo pitkät ajat ennen sosialistilakia ollut puolueelle avuksi.

Keväällä 1879 tapasi Singer eräällä liikematkallaan Marxin ja Engelsin. Oli heidän mukansa silloin perustamassa Zürichissä ilmestyvää Sozialdemokrat nimistä lehteä. Sen jälestä

työskenteli hän Berliinissä innokkaasti sosialidemokratian hyväksi. Sen aikainen toiminta sosialistipuolueen riveissä Berliinissä kysyi erinomaista intoa, taitoa, nerokkuutta, rohkeutta ja uhraavaisuutta. Saksan siihen aikaan kuulu valtiomies, diplomaatti ja tyranni "rautakansleri" Bismark kun aikoi pyhäistä ankaralla kädellään "punaisen peikon" sosialismin pois Saksan poliittiselta näyttämöltä. Karkoitettujen puoluetoverien ja heidän perheittensä avustamisessa tarvittiin aineellisia varoja. Puolue toiminnan ylläpitämisessä sellaisena aikana, jolloin poliisit, sekä lukuisat provokaattorit vaativat jokaista sosialidemokratiksi epäiltyä, edellytti hyvin harkittuja menettelytapoja, vaati järjestävää kykyä. Näitä omaisi Singer, ne asetti hän puolueen käytettäväksi. Siitä ansaitsi hän jo silloin sosialistein tunnustuksen ja luottamuksen siinä määrin että hän jo v. 1883 valittiin Berliinin kaupungin valtuustoon, jossa luottamustoimessa hän oli kuolemaansa saakka.

Äsken manalle mennyt puoluetoveri Singer oli siis epäilemättä vanhin, kokenein, kenties kyvykkäin kunnallispolitiikko, mitä kansainvälisellä sosialidemokratialla on missään maassa ollut. Hänen ansionsa kunnallispolitiikkona 27 vuotisen valtuusmiehensä aikana yhdessä mailman suurkaupungeista tunnustavat yksimielisesti sekä porvarit että sosialidemokraatit Berliinissä. Tammi-kuun 2 p. 1909, jolloin Paul Singer oli ollut 25 vuotta valtuusmiehenä sai hän Berliinin

valtuuskunnalta vastaanottaa seuraavasisältöisen adressin:

Herra Paul Singerille muistoksi hänen kaksikymmentä viisi vuotisesta toiminnastaan kaupungin valtuusmiehenä Berliinissä.

Kunnioitettava toveri!

Tänään saatte te silmätä takas:n 25 vuotiseen toimintaanne kaupungin valtuusmiehenä meidän kaupungissamme.

Koko tänä aikana olette Te aina siitä asti kun astuitte laillisesti valittujen kaupungin edustajain joukkoon omistaneet toimellenne mitä uskollisinta intoa, vaivaa ja velvollisuuden tuntoa.

Te ette ole ainoastaan meidän kokouksissamme julkituoneet sisältörikkaissa puheissanne sisältä vakaumustanne kaupunkimme asujanten parhaasta, vaan Te olette myös innokkaalla ahkeruudella ja uhrautuvaisuudella, kokemusriikkaalla asiain tuntumuksella tukeneet ja avustaneet monia valtuuston joka-aikaisia toimia ja lähetystöjä.

Ja joskin teidän näkökantanne ja ehdotuksenne erinäisissä asioissa ei aina ole saanuut enemmistön kannatusta keskuudessamme päätöksinä, niin on kuitenkin Teidän lujaan vakaumukseen perustuva harras ja sydämen lämmöllä, tietoisuudella ja itsekkyydettömyydellä esitetty kantanne tunnustettu tarkoittavan kaupungin parasta ja sen itsehallinnon turvaamista.

Me tuomme sentähden tänäpäivänä Teille sydämellisimmän onnentoivotuksemme, lausumme Teille Berliinin kaupungin kiitollisuuden valtuusmiesurallanne osoittamistanne palveluksista ja

toivoen että Te kaikista vastakaisuuksista huolimatta meille aina ystävällinen toveri vielä kauan toimintakykyisenä, terveenä ja voimakkaana pysyisitte. Berliinissä 2 p. tammikuuta 1909.

Berliinin kaupungin valtuusto
Michelet.

Niin porvaristo. Moni sosialidemokraatti saattaisi ehkä ajatella tuon johdosta, että ehkä toveri Singer ei ole ollut tarpeeksi luokkatietoinen tai toisin sanoen pysynyt aina kiinteästi luokkavaatimusten kannalla, koska hän on saavuttanut porvarillisen valtuuston jakamattoman tunnustuksen. Mutta tämän epäilyn poistaa täydelleen Berliinin sosialidemokraattien äänenkannattaja Vorwärts. Siinä kirjoitetaan Singerin kunnallispolitiikan johdosta, että niin korkealle kuin Singer arvostelikin kunnallisen toiminnan ja valtuusmies velvollisuutensa, oli hän kuitenkin aina täysin selvillä siitä, että hän voi hyödyttää sosialidemokraattista puoluetta ainoastaan silloin kun pysyy puolueohjelman kannalla.

Tästä on muuten parhaana todistuksena Singerin omat sanat sosialidemokraattisten kaupungin ja kuntain valtuusmiesten yhteisessä kokouksessa v. 1906. Hän lausui: Meidän täytyy kunnallistoiminnassamme alituisesti olla tietoisina siitä, että me sosialidemokraatteina olemme velvolliset toimimaan puolueen periaatteiden ja vaatimusten mukaisesti. Se on meidän paras suojamme hetken etujen tavoittelua vastaan. Parempi on olla äänestämättä sellaisten asiain

puolesta, jotka eivät ole periaatteemme mukaiset. Siinä pieni ote Singerin kunnallispoliittisesta testamentista, joksi sitä Vorwärts nimittää.

Myös valtiollisessa toiminnassa oli Singerillä yhtä suuri kokemus ja yhtä runsas toverien luottamus. Hän valittiin Saksan parlamenttiin ensi kerran v. 1884 Berliinin kaupungin neljännestä vaalipiiristä.

Samana vuonna perustettiin "Berliner Volksblatt"-niminen sosialidemokraattinen lehti, nykyinen "Vorwärts", jonka perustamisessa ja kustantamisessa Singerillä oli suuri ansio.

Kuinka vastenmielinen Singer oli siihen aikaan Saksan hallitukselle, siitä todistuksena v:nä 1886 annettu karkoituskäsky Berliinistä, syystä, että hän oli paljastanut erään Mahlov-nimisen (oikea nimi Ihring) hallituksen provokaattorin, joka kiihoitti työläisiä suoranaisiin anarkistitekoihin.

Singerin karkoitus herätti suurta tyytymättömyyttä Berliinin sosialidemokraattisessa työväestössä. He panivat senvuoksi toimeen suuremmoisen mielenosoituksen Singerin lähtiessä Berliinistä heinäkuun 3 p. hänen kunniaksaan. Berliinin aina valpas poliisi oli kyllä ryhtynyt itse mielestään hyvin tarmokkaiisiin toimenpiteisiin työväen mielenosoituksen ehkäisemiseksi. Sen rautatieaseman lähelle, josta Singer lähti, ei päästetty muuta kuin sellaisia henkilöitä, joilla oli vähintään 1 mk. 60 pfeningin matkalippu. Mutta työläiset olivat kekseliäämpiä kuin poliisi. Vielä

Singerin seistessä asemasillalla porhaltaa paikallisjuna Grynevaldista Sehlesian asemalle, kaikki vaunut viimeiseen sijaan täynnä työläisiä, huutaen eläköötä puoluetoveri Singerille. Pian seurasi tätä junaa toinen ja kolmas Berliinin ympäristöstä mielenosoittajia täynnä ja kaikilla Berliinin asemilla, ennenkuin Singeriä kuljettava juna pääsee ulos kaupungista tulee vastaan yhä uusia työläisjuniä voimakkaane eläkönhuutoineen. Kokonaisuudessaan siis muodostui Singerin Berliinistä lähtö suuremmoiseksi kunnianosoitukseksi jo silloin suosituille puoluejohtajalle. Eikä poliisi voinut sille mitään, sillä työläiset eivät rikkoneet mitään poliisireglementtiä vastaan.

Asuntopaikakseen karkoitusajakseen valitsi Singer Dresdenin, mutta tuli sieltäkin pian pois ajetuksi. Omisti itsensä siitä lähtien yhä enemmän puolueitoiminnalle, varsinkin sen perästä kun hän v. 1888 luopui ennen mainitusta liikkeestä.

Jo v. 1887 valittiin hän Saksan sosialidemokraattisen puoluehallinnon jäseneksi ja kolme vuotta myöhemmin Hallen puoluepäivillä sen puheenjohtajaksi.

Siten oli hän yli kolmekymmentä vuotta Saksan työväenliikkeen johtavana sieluna yhdessä Bebelin Liebknehtin ja Auerin kanssa. Näistä neljästä työ- ja taistelutoverista Saksan sosialidemokraattisen liikkeen ja samalla koko kansainvälisen sosialidemokratian eturintamassa voi sanoa, että Bebelissä ruumiillistui järkevä itsetietoinen agitaattori ja profeetta, Liebknehtissä sanoma-

lehtimies ja kynänkäyttävä, Auerissa käytännöllinen organisoija, Singerissä koko toiminimen prokuristi, kylmä, liikemiesmäinen käytäntö, joka lasi ja huolehti ettei puoluelaiva ajautunut karille.

Mainittuani vielä että Singer oli useiden kansainvälisten sosialistikongressien suosittu ja erinomaisen kyvykkääksi tunnettu puheenjohtaja, voin tämän varsin vajapiirteisen kuvauksen hänen elämäntyötään lopettaa.

Miten kunnioitettu ja arvossa pidetty hän puoluetovereilta oli, siitä saa käsityksen hänen hautajaissaatonsa suuremmoisuudesta helmikuun 5 päivänä. Seläistä ei Saksan pääkaupungissa, tuskin muuallakaan liene milloinkaan nähty. Osanottajien paljous oli ääretön. Yksistään järjestetyissä riveissä laskettiin olleen 250,000 henkeä. Viimeiset näistä kello yhden aikaan Vorwärtsin toimituksen luota liikkeelle lähteneestä kulkueesta saapui Lihtenbergin hautausmaalle vasta kello 8 illalla. Kokonaisuudessaan sanotaan olleen noin miljoona ihmistä näitä hautajaisia kunnioittamassa. Seppeleitä laskettiin haudalle 2,000. Osanotosähkösanomiam saapui kaikista maista, missä sosialidemokraattisia puolueita on olemassa. Useita Euroopan maista oli sosialistisia edustajia lähetetty tähän tilaisuuteen.

Ruumisarkun ääressä pitivät puheita: Saksan sosialidemokraattisen valtiopäivämieryhmän nimessä Molkenbuhr, Berliinin työväestön puolesta valtiopäivämies Fischer. Hän muistutti sii-

tä kuinka vainaja osasi voittaa köyhälistön rakkauden ja luottamuksen, yksinkertaisella ja rehellisellä esiintymisellään sekä kerskumattomalla antautumisellaan puolueen hyväksi työskentelmään. Omaa persoonallista etuaan tavoittelemattomampaa tais-

teliaa ei puolueella ole koskaan ollut. Aikanaan heitetyt syytökset vainajata vastaan "juutalaisesta miljonääristä", joka rahoilansa osti työväestön ääniä, ovat häpeämättömintä solvausta. On totta kyllä, että hän uhrasi puolueen hyväksi aineellisia varoijan-

sa enemmän kuin kukaan toinen, mutta koskaan ei hän niitä itse muistellut. "Rikkaus on minulle ainoastaan siinä merkityksessä jotain arvokasta, että minä voin tehdä sillä jotain hyvää, jonkun-

verran sillä edistää puoluettamme." Näin oli Singer kerran lausunut puhujalle. Ja Fischer vakuutti vainajan parien ääressä, että ne sanat olivat toteutettu käytännössä.

Paul Singer, sinun ruumiisi on kaatunut, mutta Saksan työväestön, Berliinin työväestön ja kaikkien taistelevain ihmisten rakkaassa muistissa tulet sinä meidän sekä meidän jälkeläistemme muistissa elämään.

Ammattiyhdistysliikkeen nimesä puhui Bauer. Hän mainitsi puheessaan, että paitsi valtiopäivämiehenä ja kaupunginvaltuutusmiehenä välillisesti oli Singer suoranaisestikin edistänyt ammattiyhdistysliikettä lukemattoman monella tavalla.

Singerin vaalipiirin (Berliinin 4:jäs) puhui Büchner. Kansainvälisen demokraattisen sihteerin viraston puolesta Huysmans Bryselistä. Hän lausui kiitoksen suurelle kansainvälisen köyhälis­tön järjestäjälle ja unhoittomalle luokkatietoisen köyhälis­tön esitaistelijalle kansainväli­sen sosialidemokratian nimessä. Itävallan sosialidemokraattisen puolueen edustajana puhui Pernerstorfer Wienistä, ranskalais­ten Thomas Pariisista. Belgia­laisten Vandersmissen, hollanti­laisten Bliegen Amsterdamista,

tanskalaisten Stauning Köpenha­minasta, unkarilaisten Buchinger Budapestista.

Kaikkien maiden puheiden si­säلتönä on yksimielinen tunnus­ tus suurelle järjestäjälle ja köy­ hälistön esitaistelijalle.

Lukemattomista seppeleiden muistosanoista lainaan tähän Vorwärtsin henkilökunnan sä­ keet:

Suurten kanssa taistella sä van­ noit,

Sen valas täytit asti hautahan.

Elos, sydämesi köyhille sä an­ noit,

Sinussa ystävän he tuntee pois­ tuvan.

Saksan sosialidemokraattisen nuorison keskustoimiston seppe­ leessä oli sanat: "Nuoriso pyr­ kii aatteittesi perässä."

Lopetan tämän, vainajan hau­ dalla viimeksi kaikuneisiin sa­ noihin: "Atta maan on rau­ ha". Lisäämällä siihen: *Mutt' päällä maan on taisto. Me sitä siksi jatketaan, kuin meille seu­ raa voitto.*
E. S.

Gustaf Fröding

Tämän kuun 8 päivänä sam­ mui Ruotsin nykyisistä runoili­ joista tunnetuimman ja suositun Gustaf Frödingin elämä. Hä­ nessä menetti ruotsalainen kir­ jallisuus kansanomaisimman tul­ länsijansa. Hänen ihanissa ru­

noissaan kuvastui syvä kiinty­ mys kansan elämään ja sen tun­ teisiin. Hänen runonsa ovat sen­ tähdän Ruotsissa jokaisen huu­ lilla. Suomessakin niitä tunne­ taan Larin-Kyöstin ja O. Manni­ sen suomennosten kautta. Ja